

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals
COL-LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Ardu Comarcal de Manresa

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les escoles, s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.

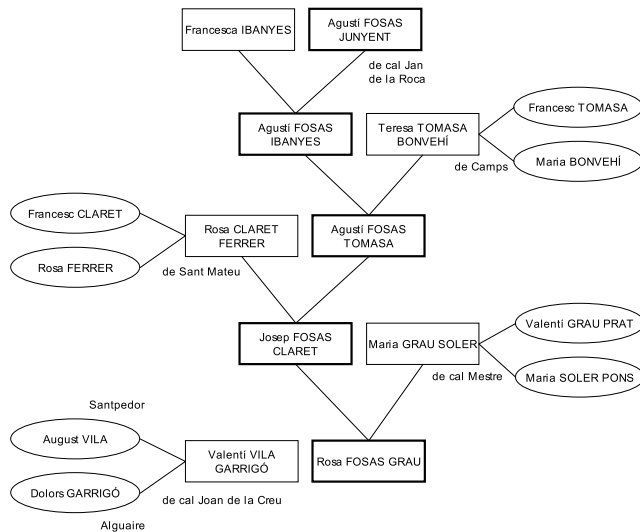
Ca l'Agustí

Agustí Fosas era fill d'Agustí Fosas Junyent i Francesca Ibanyes, de cal Jan de la Roca. De jove s'estava a la casa paterna, sotmès a l'autoritat del seu germà Josep, l'hereu. Com que tenia desig d'independitzar-se i fundar una família, acompanyat del seu germà Isidre va anar a veure l'amo del Tatger i li va demanar si li podia vendre un tros de terra adequat per construir-hi una casa. El dia 1 de juliol de 1866 els dos germans van baixar a Manresa, a casa del notari, per signar l'acte d'establiment. El tros assignat a cadascú feia quatre quartans i mig, és a dir, 11 àrees de superfície, i tenia un valor de 533 pessetes. El terreny donava per fer hi una casa, amb els seus coberts i corrals, i dedicar la resta a hort, que es podia regar amb l'aigua del torrent. A canvi del terreny, el Tatger havia de percebre un cens de 16 pessetes cada any el dia de la Mare de Déu d'Agost. Els testimonis de l'acta notarial van ser els ciutadans de Manresa, Josep Rovira, teixidor de cintes de cotó, i Miquel Pou, armer. El cens va ser redimit vint-i-vuit anys més tard amb un pagament en efectiu de 250 pessetes a Isidre Morros, a qui havia pervingut el dret de cobrar el cens com a conseqüència de la partició de la finca del Tatger.

En el moment de la construcció hi havia dues cases al poble anomenades ca l'Agustí; La primera es trobava al Raval i duia aquest nom perquè l'havia feta l'Agustí Llussà. Uns anys més tard, aquesta casa va passar a dir-se cal Miro. La segona era la Caseta Nova de Boixeda, on hi vivia l'Agustí Massana, de manera que a la casa li deien també ca l'Agustí. La casa que porta el nom avui en dia va ser coneguda als inicis com la casa de l'Agustí de cal Jan de la Roca, un nom un xic llarg, però que servia per a diferenciar-la de les dues homònimes. Durant un temps la gent també va utilitzar un malnom per designar la casa; cal Trompa.

Ca l'Agustí (c. 1960)

L'Agustí Fosas Ibanyes va casar-se amb Teresa Tomasa Bonvehí (1841-1905), filla de Francesc i Maria, de Camps. En algun document el cognom de la mare de la Teresa apareix com Branada. El 1878 van tenir el primer fill i li van posar Agustí, com el pare, l'avi i el rebesavi. Van tenir més fills, un altre xicot anomenat Josep, i tres mosses, la Teresa, la Victòria i l'Àngela. L'Agustí Fosas Tomasa (1878-1951) es va casar amb Rosa Claret Ferrer (1880-1964), de Sant Mateu, i aquesta vegada van trencar la tradició familiar i van posar Josep al primer fill nat, segurament perquè el padrí de la criatura va ser l'oncle Josep. Després van arribar dues filles, la Dolors i l'Enrica, però la primera va morir a l'infantesa. La segona es va casar amb l'Andreu Soler Fàbregas de Súria, i se'n van anar a viure a cal Fusteret de Súria. Van tenir un fill que també li van posar Agustí. El 1918 van fer un tracte els germans Fosas Tomasa; el Josep va cedir a l'Agustí un tros de quatre quarteres anomenat

el Bosc Gran de la Mongia, que pagava la quarta part a l'església de Sant Vicenç. L'Agustí va vendre a continuació la terra a Celestí Casals Baraldés, de cal Mosquit, per 125 pessetes. El tracte es va fer davant de tres testimonis, el rector mossèn Vicenç Noguera, el vicari mossèn Esteve Dachs, i Ramon Miquel, de la Fassina.

Josep Fosas Claret (1910-1976) va participar com a soldat a la darrera guerra civil. Al front d'Aragó va rebre una ferida de metralla a l'esquena i el van enviar a casa a recuperar-se. Quan van arribar els Nacionals el van tancar, com tants d'altres, al camp de concentració d'Igualada. S'hi va estar un mes i 16 dies, fins que la família va aconseguir un aval de l'alcalde. El 1940 va casar-se amb una noia de cal Mestre, la Maria Grau Soler, que treballava a la fàbrica de galetes de Rajadell. Van engendrar dos fills, l'Agustí i la Rosa. L'Agustí no estava bé i va morir a l'edat de 24 anys; aleshores va quedar com a pubilla la Rosa. El Josep menava a parts sis trossos de terra; cinc eren vinyes, del Miralles (2), del Grauet, del Gardela i de la Torre, mentre que al sisè tros, situat al lloc dit el Cucut, al Pla dels Manresans, hi feia patates, melons, cebes, i altres hortalisses.

La Rosa Fosas Grau va casar-se el 1962 amb Valentí Vila Garrigó, originari d'Alguaire (Lleida), però criat a cal Joan de la Creu, on la seva mare va entrar de jove quan va contraure segones núpcies. El 1975 van canviar la teulada i van fer altres reformes a la casa. Posteriorment han fet més obres i l'aspecte actual de la casa és molt diferent del que tenia antigament. La Roseta i el Valentí han tingut tres fills; l'Agustí, la Montse i l'Ignasi. Actualment conviuen a la casa amb els dos nois i la iaia Maria Grau. El Valentí és l'únic pagès del poble que encara treballa la vinya; en mena una del Miralles amb més de mil ceps i es fa el vi a casa seguint el mètode tradicional.